

Ekonomikos ir vadybos fakulteto doktorantui Dariui Jazepčikui, geranoriškais patarimais ir papildoma teorine medžiaga nuoširdžiai padėjusiems tobulinti monografijos rankraštį. Lietuvos integruoto darnaus vystymosi indeksui skaičiuoti labai naudinga buvo VDU magistrių Ramunės Zeleniūtės ir Viktorijos Valentukonytės pagalba, už ką esame labai dėkingi.

Nuoširdžiai dėkojame Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto dekanui docentui Gintarui Šaparniui, prodekanei lektorei Lionginai Juozaitienei, Vadybos katedros vedėjai docentei Skaidrei Žičkienei, Ekonomikos katedros vedėjai profesorei Zitai Tamašauskienei, Ekonomikos katedros docentėms Rasai Balvočiūtei ir Daivai Beržinskienei už daug vertingų pastabų, dėl kurių monografijos rankraštis buvo labai patobulintas.

Išskirtinę padėką reiškiame tiems, kurie padėjo šią knygą techniškai parengti. Monografijos paveikslus labai kruopščiai ir kūrybingai pateikė ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto dėstytojas Juozas Granskas. Knygos viršelio apipavidalinimu rūpinosi dailininkė Sigita Valančiūtė ir teksto maketuotoja Laura Vilkanauskienė. Už tai jiems labai dėkojame.

Autoriai

TURINYS

PRATARMĖ	3
ĮVADAS	11
1 dalis. DARNAUS VYSTYMOŠI SAMPRATA	17
1.1. <i>Darnaus vystymosi sąvokos apibūdinimo analizė</i>	17
1.1.1. Darnaus vystymosi apibrėžimo problemos	17
1.1.2. Darnaus vystymosi koncepcijos interpretavimas skirtingose mokslo šakose	29
1.2. Darnaus vystymosi dimensijų traktavimas	39
1.2.1. Darnaus vystymosi pagrindinės dimensijos	39
1.2.2. Darnaus vystymosi sektoriniai ryšiai	55
1.2.3. Darnaus vystymosi analizės lygmenys	60
1.2.4. Darnios sistemos prielaidos	66
2 dalis. DARNAUS VYSTYMOŠI VERTINIMO MODELIAI	70
2.1. Rodiklių ir indeksų naudojimo vertinant darnų vystymąsi teorinis pagrindimas	70
2.1.1. Darnumo rodiklių ir indeksų samprata	70
2.1.2. Darnaus vystymosi rodiklių ir indeksų kūrimo metodologiniai principai	86
2.2. Rodiklių ir indeksų praktinis naudojimas įvertinant darnų vystymąsi	97
2.2.1. Aplinkos rodikliai	98
2.2.2. Ekonominiai darnumo indeksai	111
2.2.3. Darnaus vystymosi matavimo ir vertinimo modeliai	116
2.3. Darnaus vystymosi vertinimo metodų struktūra	123
2.4. Darnaus vystymosi vertinimo ir matavimo regiono ir nacionaliniame lygmenyje patirtis	151
2.5. Integruoto darnaus vystymosi indekso skaičiavimas	162
2.5.1. Integruoto darnaus vystymosi indekso skaičiavimo metodika	162
2.5.2. Lietuvos integruoto darnaus vystymosi indekso skaičiavimas 2000–2008 m.	165
3 dalis. DARNIŲ INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMO SISTEMA	184
3.1. Darnios industrinės zonos samprata	184
3.1.1. Darnios industrinės zonos apibrėžimo problemos	184
3.1.2. Industrinės zonos rūšių analizė	185
3.1.3. Verslo parkai, verslo zonos ir pramoninės zonos	188
3.1.4. Laisvosios ekonominės zonos	192
3.1.5. Mokslo ir technologijų parkai	195
3.2. Industrinių zonų formavimosi įvairiose šalyse ypatumai	197
3.2.1. Industrinių zonų formavimosi užsienio šalyse ypatumai	197

3.2.2.	Lietuvos valstybės ilgalaikės raidos strategija ir industrinės zonos	199
3.2.3.	Industrinių zonų vieta <i>Nacionalinėje investicijų skatinimo programoje</i>	201
3.3.	Savivaldybių patrauklumas darnių industrinių zonų kūrimui.....	202
3.3.1.	Darnių industrinių zonų pozicionavimas savivaldybėse	202
3.3.2.	Industrinių zonų efektyvinimo veiksniai.....	209
4 dalis.	ŠIAULIŲ APSKRITIES INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMAS	216
4.1.	Šiaulių apskrities savivaldybių patrauklumo naujų industrinių zonų kūrimui įvertinimas.....	216
4.2.	Industrinių zonų pozicionavimas Šiaulių apskrities savivaldybėse.....	225
4.2.1.	Industrinės zonos pozicionavimas Akmenės rajono savivaldybėje ..	226
4.2.2.	Industrinių zonų pozicionavimas Joniškio rajono savivaldybėje.....	229
4.2.3.	Industrinių zonų pozicionavimas Kelmės rajono savivaldybėje.....	235
4.2.4.	Industrinės zonos pozicionavimas Pakruojo rajono savivaldybėje...	240
4.2.5.	Industrinės zonos pozicionavimas Radviliškio rajono savivaldybėje.....	243
4.2.6.	Industrinių zonų pozicionavimas Šiaulių rajono savivaldybėje.....	246
4.2.7.	Industrinės zonos pozicionavimas Šiaulių miesto savivaldybėje.....	252
4.3.	Šiaulių apskrities industrinių zonų efektyvinimo veiksniai.....	256
4.3.1.	Šiaulių apskrities industrinių zonų lengvatų investicijoms intensyvumas ir sklaida.....	256
4.3.2.	Lengvatų industrinėms zonoms įvertinimas Šiaulių apskrities savivaldybėse	258
4.3.3.	Industrinių zonų efektyvinimo veiksnių atspindžiai Šiaulių apskrities savivaldybių strateginiuose planuose.....	260
	PAGRINDINĖS TYRIMO IŠVADOS	264
	LITERATŪRA	271
	VARDŲ RODYKLĖ	294
	EVALUATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ZONES (Summary)	298
	PRIEDAI	321
1 priedas.	Ekonominio vystymosi indekso (EVI) skaičiavimas, 2000–2005 m.	322
2 priedas.	Socialinio vystymosi indekso (SVI) skaičiavimas, 2000–2005 m.	323
3 priedas.	Aplinkos būklės indekso (ABI) skaičiavimas, 2000–2005 m.	324
4 priedas.	Ekonominio darnumo rodiklio skaičiavimas 2002–2006 m. (proc.).....	325
5 priedas.	Socialinio darnumo rodiklio skaičiavimas 2002–2006 m. (proc.)	326
6 priedas.	Ekologinio darnumo rodiklio skaičiavimas 2002–2006 m. (proc.).....	327
7 priedas.	Bendrasis Lietuvos darnumo rodiklis 2002–2006 m. (proc.).....	328
8 priedas.	Darnaus vystymosi indekso ekonominės srities įvertinimas.....	329
9 priedas.	Darnaus vystymosi indekso socialinės srities įvertinimas	330
10 priedas.	Darnaus vystymosi indekso aplinkosauginės srities įvertinimas	331

11 priedas.	Pagrindinių rodiklių, apibūdinančių Šiaulių apskrities savivaldybių patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui, įvertinimas	332
12 priedas.	Reikšmingiausių Šiaulių apskrities savivaldybių patrauklumo naujų industrinių zonų kūrimui rodiklių reikšmių 2005 metais aprašas	337
13 priedas.	Ekonominių savivaldybės patrauklumo rodiklių naujų darnių industrinių zonų kūrimui reikšmingumą pasiskirstymas.....	341
14 priedas.	Socialinių savivaldybės patrauklumo rodiklių naujų darnių industrinių zonų kūrimui reikšmingumą pasiskirstymas.....	341
15 priedas.	Socialinių rodiklių maksimalių, vidutinių ir minimalių reikšmingumą koeficientų lyginamoji diagrama	342
16 priedas.	Šiaulių apskrities savivaldybių rangavimas pagal reikšmingiausių ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių rodiklių reikšmes	343

LENTELĖS IR PAVEIKSLAI

LENTELĖS

1 dalis.	DARNAUS VYSTYMOŠI SAMPRATA	17
1.1	lentelė. Erdvės ekologiniai ir socio-politiniai mastai (pagal Grainger, 2004).....	31
1.2	lentelė. Darnaus vystymosi apibrėžimai skirtingiems lygmenims	38
1.3	lentelė. Darnaus vystymosi analizės lygmenys	61
1.4	lentelė. Darnumo politikos tikslų matrica (Spangenberg, <i>et al.</i> , 2000)	62
1.5	lentelė. Mikro-, mezo- ir makroekonomika.....	64
1.6	lentelė. Darnios miestų plėtros valdymo efektyvumą veikiantys kintamieji	64
1.7	lentelė. Darnaus vystymosi įgyvendinimo proceso dalyviai (Čiegis, 2004).....	65
2 dalis.	DARNAUS VYSTYMOŠI VERTINIMO MODELIAI	70
2.1	lentelė. Kompleksinių indeksų privalumai ir trūkumai (pagal Saisana, Tarantola, 2002)	85
2.2	lentelė. Vidinės ir išorinės dimensijos (nustatančios rodiklius, įskaitant jų prigimtį ir metodologiją).....	89
2.3	lentelė. Aiškios ir numanomos dimensijos (darnaus vystymosi rodiklių metodologija)	90
2.4	lentelė. Kiekybinės ir kokybinės charakteristikos (darnumo rodiklių prigimtis, įskaitant jo pateikimo formą).....	90
2.5	lentelė. Pagrindinių darnumo rodiklių konstravimo procesų struktūrų charakteristikos (pagal Rametsteiner, <i>et al.</i> , 2009).....	95
2.6	lentelė. Darnaus vystymosi vertinimo metodų apžvalga (pagal Urbel, 2004).....	110
2.7	lentelė. <i>TPI</i> skaičiavimo metodika (www.redefiningprogress.org/projects/gpi/updates/gpi1999.html)	113
2.8	lentelė. Darnaus vystymosi matavimo sistemų prieinamumas, patikimumas ir pagrįstumas (pagal Paris, Kates, 2003).....	118
2.9	lentelė. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi rodikliai	120

2.10 lentelė. Tikrojo taupymo normos reikšmės kai kurioms šalims (Pasaulio banko skaičiavimais, 1997 m.).....	130
2.11 lentelė. Įvertinimo lentelė.....	134
2.12 lentelė. <i>Eko-indikatoriaus 95</i> naudojami svorio koeficientai (http://www.pre.nl/eco-indicator95/default.htm).....	146
2.13 lentelė. Darnaus vystymosi politikos vertinimo struktūra (Diez, 2002).....	158
2.14 lentelė. Ekonominio vystymosi indeksas (EVI) 2000–2005 m.	166
2.15 lentelė. Socialinio vystymosi indeksas (SVI) 2000–2005 m.	167
2.16 lentelė. Aplinkos būklės indeksas (ABI) 2000–2005 m.	168
2.17 lentelė. Procentinis integruoto darnaus vystymosi indekso pasiskirstymas pagal aspektus 2000–2005 m.	170
2.18 lentelė. Ekonominio vystymosi indeksas (EVI) 2002–2006 m.	172
2.19 lentelė. Socialinio vystymosi indeksas (SVI) 2002–2006 m.	172
2.20 lentelė. Aplinkos būklės indeksas (ABI) 2002–2006 m.	173
2.21 lentelė. Lietuvos integruotas darnaus vystymosi indeksas: trijų prioritetinių sričių kitimo tendencijos.....	176
2.22 lentelė. Ekonominio vystymosi indeksas (EVI) 2003–2008 m.	177
2.23 lentelė. Socialinio vystymosi indeksas (SVI) 2003–2008 m.	178
2.24 lentelė. Aplinkos būklės indeksas (ABI) 2003–2008 m.	180
2.25 lentelė. Lietuvos integruotas darnaus vystymosi indeksas: trijų prioritetinių sričių kitimo tendencijos 2003–2008 m.	183

3 dalis. INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMO METODOLOGIJA..... 184

3.1 lentelė. Industrinės zonos užsienio šalyse	198
3.2 lentelė. Naujose ES šalyse investuotojams suteikiamos lengvatos	201
3.3 lentelė. Pagrindiniai rodikliai, apibūdinantys Šiaulių apskrities savivaldybių patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	203
3.4 lentelė. Priemonės, kuriomis vyriausybė ir savivaldybės gali išreikšti lengvatas industrinei zonai.....	210
3.5 lentelė. Lietuvos bendrųjų sąlygų palankumas klasterių plėtrai.....	213

4 dalis. ŠIAULIŲ APSKRITIES INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMAS 216

4.1 lentelė. Lengvatų rūšių įvertinimas pagal savivaldybes	256
4.2 lentelė. Lengvatų įvertinimo dažniai pagal rūšis ir savivaldybes.....	257
4.3 lentelė. Lengvatų industrinei zonai dydžių įvertinimas.....	258
4.4 lentelė. Šiaulių rajono savivaldybės tikslinė žemės naudojimo paskirtis.....	262

PAVEIKSLAI

1 dalis. DARNAUS VYSTYMOŠI SAMPRATA..... 17

1.1 pav. Darnaus vystymosi esmė.....	24
1.2 pav. Darnaus vystymosi koncepcijos esmė pagal vystymosi ir darnumo aspektus.....	26
1.3 pav. Darnaus vystymosi interpretacijų sritys (pagal Rios Osorio, <i>et al.</i> , 2005).....	30
1.4 pav. Post-normalusis mokslas, palyginus su tradiciniu mokslu (Funtowicz, Ravetz, 1991).....	35

1.5 pav. Darnaus vystymosi diskusijų klasifikacija (sukurta autorių).....	38
1.6 pav. Pagrindinės darnaus vystymosi dimensijos (OECD, 2005).....	40
1.7 pav. Požiūriai į darnų vystymąsi (Munasinghe, 1993b).....	41
1.8 pav. Gamtinio ir antropogeninio reguliavimo sistemų persidengimas (Daly, 1996).....	47
1.9 pav. Sprendimų priėmimas už nežinojimo uždangos (Buchholz, 1997).....	52
1.10 pav. Darnumo kategorijų tetraedras (Spangenberg, <i>et al.</i> , 1999).....	53
1.11 pav. Darnaus vystymosi 3-D modelis.....	54
1.12 pav. Darnaus vystymosi sritys (Jiliberto, 2003).....	55
1.13 pav. Darnaus vystymosi sričių ryšių sistema (Jiliberto, 2003).....	56
1.14 pav. Darnaus vystymosi posistemų hierarchinė struktūra (pagal Jiliberto, 2003).....	58
1.15 pav. Darnaus vystymosi holarchija (Jiliberto, 2004).....	59
1.16 pav. Keturi darnumo analizės lygiai (Hinterberger, <i>et al.</i> , 1997).....	61
1.17 pav. Darnaus vystymosi lygių integracija (Čepinskis, <i>et al.</i> , 2002).....	62
1.18 pav. Darnios sistemos (proceso) prielaidos	66
1.19 pav. Populiacijos augimo greičio (<i>Schaefer</i>) kreivė.....	67
1.20 pav. Žuvų populiacijos augimo priklausomybė nuo populiacijos dydžio	68
1.21 pav. Ūkio ir aplinkos sąryšis (Čiegis, 2004).....	69

2 dalis. DARNAUS VYSTYMOŠI VERTINIMO MODELIAI..... 70

2.1 pav. Reikalavimų rodikliams kombinacija (NWRA, 2003).....	78
2.2 pav. Informacijos koncentravimo piramidė (pagal PASTILLE, 2002).....	80
2.3 pav. Darnaus vystymosi rodiklių tipologija (pagal Bell, Morse, 2001).....	88
2.4 pav. Šiuolaikinis darnumo rodiklių traktavimas.....	93
2.5 pav. Rodiklių naudojimo tikslų sąveikos schema (PASTILLE, 2002).....	96
2.6 pav. „Ekologinis deficitas“ – ekonominis augimas už ekologinio talpumo ribų.....	103
2.7 pav. Ryšys tarp <i>ekologinės pėdos</i> ir <i>ŽSRI</i>	109
2.8 pav. JAV GNP ir <i>TPI</i> vienam gyventojui 1950–2000 m.	115
2.9 pav. Skirtumo tarp <i>DEGI (SEGI)</i> ir BNP didėjimas ekonominės plėtos metu.....	115
2.10 pav. Darnaus vystymosi vertinimo metodų struktūra (Ness, <i>et al.</i> , 2007).....	124
2.11 pav. Vertinimo metodų tipologija	138
2.12 pav. Aplinkos naudos vertinimas pagal rinkos prekių paklausos pokyčius.....	147
2.13 pav. Namų hedonistinės kainos funkcija	149
2.14 pav. Darnaus vystymosi indeksai 2000–2005 m.	169
2.15 pav. Integruotas darnaus vystymosi indeksas 2000–2005 m.	170
2.16 pav. Lietuvos darnaus vystymosi indeksų kitimas 2002–2006 m.	174
2.17 pav. Integruotas darnaus vystymosi indeksas 2002–2006 m.	175
2.18 pav. Lietuvos darnaus vystymosi indeksų kitimas 2003–2008 m.	181
2.19 pav. Integruotas darnaus vystymosi indeksas 2003–2008 m.	182

3 dalis. INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMO METODOLOGIJA..... 184

3.1 pav. Teritorijų, turinčių specialųjį ekonominį statusą, rūšys	186
3.2 pav. Investicijoms teikiamos industrinės zonos lengvatos	186

3.3 pav.	Verslo parkų ir zonų tipologija.....	190
3.4 pav.	Trys sritys, turinčios įtakos savivaldybių patrauklumui kuriant naujas industrines zonas.....	203
3.5 pav.	Savivaldybės darnios industrinės zonos nustatymo ir efektyvinimo modelis.....	208
3.6 pav.	Klasterių klasifikavimas pagal geografinius veiklos mastus.....	211
4 dalis.	ŠIAULIŲ APSKRITIES INDUSTRIINIŲ ZONŲ TYRIMAS	216
4.1 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Šiaulių miesto savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	218
4.2 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Šiaulių rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	219
4.3 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Radviliškio rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	220
4.4 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Pakruojo rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	221
4.5 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Joniškio rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	222
4.6 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Akmenės rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	223
4.7 pav.	Reikšmingiausi rodikliai, apibūdinantys Kelmės rajono savivaldybės patrauklumą naujų darnių industrinių zonų kūrimui.....	224
4.8 pav.	Šiaulių apskrities industrinės zonos.....	226
4.9 pav.	Naujosios Akmenės pramoninis parkas	228
4.10 pav.	Joniškio miesto industrinė zona.....	231
4.11 pav.	Žagarės miesto industrinė zona.....	234
4.12 pav.	Kelmės miesto industrinė zona	237
4.13 pav.	Industrinė zona šalia Tytuvėnų miesto.....	239
4.14 pav.	Pakruojo miesto industrinė zona.....	242
4.15 pav.	Radviliškio miesto industrinė zona.....	245
4.16 pav.	Kuršėnų miesto industrinė zona.....	248
4.17 pav.	Industrinė zona šalia Meškuičių miestelio.....	251
4.18 pav.	Zoknių industrinis parkas.....	254

IVADAS

Ši monografija – autorių paskutinių septynerių metų mokslinės ir tiriamosios veiklos apibendrinimas. Mokslinius tyrimus per šį laikotarpį autoriai nukreipė *darnaus vystymosi vertinimo ir industrinių zonų plėtros* problemoms nagrinėti, ypač gilindamiesi į keturis sąlygiškai atskirus darnumo vertinimo aspektus: *ekonominių, ekologinių, socialinių ir institucinių*, bei per darnumo aspektą analizuodami industrinių zonų plėtros regionuose ypatumus.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas pačiai darnaus vystymosi sampratai ir darnaus vystymosi proceso vertinimui, jį pritaikant industrinių zonų fenomenai. Integruojant teorinėse tyrimų srityse pažintus, patikslintus, papildytus ekonominius dėsningumus bei principus, buvo apibūdinta šių teorinių ieškojimų reikšmė ir vaidmuo praktinėms industrinių zonų plėtros problemoms analizuoti. Tyrimai, atlikti užsienio universitetuose, patvirtino prielaidą, kad darnaus vystymosi koncepcijos esmės bei vertinimo supratimas reikalauja išsamesnių ir platesnių studijų. Todėl tolesniam tyrimui buvo pasirinktas vienas bendresnis klausimas – darnaus vystymosi vertinimo galimybių atskleidimas.

Sparčiais tempais besiplėtojanti įvairių Lietuvos ūkio subjektų industrinė veikla sudaro palankią inovacinę terpę įvairaus ekonominio pobūdžio veiklos realizacijai, o jau pasiektas Lietuvos ekonominio ir technologinio išsivystymo lygis objektyviai skatina industrinės veiklos plėtrą kaip svarbią priemonę inovacijoms plisti, naujoms darbo vietoms steigti, gyventojų pajamoms didinti. Dažnai šiuolaikiniai industriniai ūkio subjektai *per daug koncentruoja* veiklą į ekonominį efektyvumą, ignoruodami darbuotojų ar klientų socialinius bei aplinkosauginius interesus. Tokio proceso metu visuose įmonės struktūrinuose lygiuose susidariusi „įtampa“ anksčiau ar vėliau randa natūralų proveržį, kuris pasireiškia žmoniškųjų išteklių nualinimu, profesinėmis ligomis ar masiniu klientų nepasitenkinimu produkcija. Tokio pobūdžio padariniams likviduoti įmonėms prireikia daug papildomų materialinių išteklių ir pastangų.

Siekiant užkirsti kelią aukščiau išvardytoms problemoms atsirasti, išryškėja poreikis inovacinio Šiaulių miesto ekonomikos plėtros stimuliavimo ir socialiai atsakingų industrinių ūkio subjektų darnaus vystymosi valdymo, kurie yra labai svarbūs veiksniai, siekiant optimalios Šiaulių miesto konkurencinės pozicijos bei leidžiantys maksimaliai didinti bei veiksmingai naudoti miesto ekonominį potencialą (Navickas, Tamošiūnas, 2008). Taikant darnaus vystymosi koncepcijų potencialą, buvo plačiai išanalizuotos industrinių zonų kūrimo atskirose Šiaulių apskrities savivaldybėse galimybės.

Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje industrinėms zonoms skiriamas gana didelis dėmesys, spartus industrinių zonų kūrimosi procesas yra laikomas vienu iš svarbiausių žinių visuomenės koncepcijos įgyvendinimo veiksnių (Valstybės ilgalai-